

MARIAN LEWTAK

ur. 1928; Stara Wieś

Miejsce i czas wydarzeń	Końskowola, II wojna światowa
Słowa kluczowe	Stara Wieś, Końskowola, II wojna światowa, okupacja niemiecka, Niemcy

Okupacyjne porachunki

W 1942 czy [19]43 roku jak Rosjanie weszli, mój stryjeczny brat był tutaj starostą; był komunistą i miał sklep spółdzielczy w Pożogu. Zapoznał się w pociągu z dziewczyną z Warszawy i się z nią ożenił, ona tu z nim była. Później poderwała jakiegoś inżynierka i stryjo zrobił awanturę, wygonił ją, ale ona chyba poskarżyła, że on jest komunistą i zanim się zorientował, przyszli Niemcy. On mieszkał po sąsiedzku, ale akurat był w Pogożu, w sklepie. Siadłem na rower, trzeba było jechać i dać mu znak, żeby on z tego sklepu uciekał, bo go zabiorą. Zanim Niemcy dojechali, już byłem w jego sklepie i mówię, żeby uciekał, taka i taka sprawa jest. Uciekł z tego sklepu, jak przyjechali, już go nie było. Później się ukrywał cały czas. Raz miał spanie u siebie, raz u nas w słomie w stodole, to na oborze. Przesiadywał tak po wszystkich na wsi. Drugim sąsiadem był taki z Wąwolnicy, tu się ożenił, a to był taki bandzior, złodziej. Raz przyszli Niemcy, a ten stryjeczny brat siedział u nas w starym budynku. Patrzymy, a u sąsiada na podwórku stoi Niemiec z karabinem z jednej strony, z drugiej strony, po drodze chodzą. Tu było mieszkanie drewniane. Cały czas kombinowałem, żeby tego brata ostrzec: myk i mówię do niego: „Uciekaj, bo tu są Niemcy i nie wiadomo, czego szukają”. A tamten sąsiad młócił cepami zboże w stodole. Później patrzymy, a jego skutego prowadzą policjanci nasi, końskowolscy, i Niemcy. Zabrali go, a brat stryjeczny oknem wyskoczył między budynkami i uciekł. Nie wiadomo było, czy zaraz po niego nie wrócą. A z tamtym sąsiadem pojechali w stronę Puław. Później wykręcili i pojechali na Skowieszyn. Przejechali kawałek, on zeskoczył z woza, chociaż miał kajdanki założone i od razu zaczął uciekać. A tam z nim siedział Niemiec i nasi policjanci. Niemiec nie strzelał do niego wcale, tylko któryś z policjantów trafił go i zabił.

Data i miejsce nagrania	2007-03-03, Stara Wieś
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Redakcja	Monika Śliwińska, Elżbieta Zasempa
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"